

SODBA SODIŠČA (veliki senat)

z dne 14. junija 2011 *

V zadevi C-196/09,

katere predmet je predlog za sprejetje predhodne odločbe na podlagi člena 234 ES, ki ga je vložil odbor za pritožbe Evropskih šol z odločbo z dne 25. maja 2009, ki je prispela na Sodišče 29. maja 2009, v postopku

Paul Miles in drugi

proti

Evropskim šolam,

SODIŠČE (veliki senat),

v sestavi V. Skouris, predsednik, A. Tizzano, J.N. Cunha Rodrigues, K. Lenaerts, J.-C. Bonichot, predsedniki senatov, A. Borg Barthet, M. Ilešič (poročevalec), J. Malenovský, U. Lõhmus, E. Levits, A. Ó Caoimh, L. Bay Larsen, in T. von Danwitz, sodniki,

* Jezik postopka: francoščina.

generalna pravobranilka: E. Sharpston,
sodna tajnica: R. Šereš, administratorica,

na podlagi pisnega postopka in obravnave z dne 9. junija 2010,

ob upoštevanju stališč, ki so jih predložili:

- za P. Milesa in druge S. Orlandi in J.-N. Louis, odvetnika,

- za Evropske šole M. Gillet, odvetnik,

- za Evropsko komisijo B. Eggers in J.-P. Keppenne, zastopnika,

po predstavitvi sklepnih predlogov generalne pravobranilke na obravnavi 16. decembra 2010

izreka naslednjo

Sodbo

- 1 Predlog za sprejetje predhodne odločbe se nanaša na razlago členov 18 PDEU, 45 PDEU in 267 PDEU.

- 2 Ta predlog je bil vložen v okviru spora med 137 profesorji, ki jih je Združeno kraljestvo Velika Britanija in Severna Irska napotilo v Evropske šole, in navedenimi šolami, prvič, glede zavrnitve teh šol, da bi za obdobje pred 1. julijem 2008 prilagodile njihove plače zaradi zmanjšanja vrednosti britanskega funta in, drugič, glede načina izračuna, ki se po tem datumu uporablja za prilagoditev plač zaradi nihanja menjalnih tečajev drugih valut, kot je euro.

Pravni okvir

Konvencija o statutu Evropskih šol

- 3 Ustanovitev Evropskih šol je prvotno temeljila na dveh aktih, in sicer na Statutu Evropske šole, podpisanem v Luxembourg 12. aprila 1957 (Zbirka pogodb Združenih narodov, zv. 443, str. 129), in na Protokolu o ustanavljanju Evropskih šol, v zvezi s Statutom Evropske šole, podpisanim 13. aprila 1962 v Luxembourg (Zbirka pogodb Združenih narodov, zv. 752, str. 267).

- 4 Ta akta sta bila nadomeščena s Konvencijo o statutu Evropskih šol, sklenjeno v Luxembourg 21. junija 1994 (UL L 212, str. 3, v nadaljevanju: Konvencija Evropskih šol), ki je začela veljati 1. oktobra 2002 in je akt, ki se trenutno uporablja. Drugače od prvotnih aktov, katerih pogodbenice so bile le države članice, so jo sklenile tudi Evropske skupnosti, ki so bile za to pooblaščen s Sklepom Sveta z dne 17. junija 1994 o pooblastitvi Evropske skupnosti in Evropske skupnosti za atomsko energijo za podpis in sklenitev Konvencije o opredelitvi statuta Evropskih šol (UL L 212, str. 1).
- 5 V prvi, drugi, tretji in četrti uvodni izjavi Konvencije Evropskih šol je navedeno:

„glede na to, da se zaradi zagotovitve ustreznega delovanja evropskih institucij od leta 1957 naprej za skupno izobraževanje otrok osebja Evropskih skupnosti ustanavljajo zavodi z imenom ‚Evropska šola‘;

glede na to, da si Evropske skupnosti prizadevajo zagotoviti skupno izobraževanje teh otrok in v ta namen prispevajo v proračun Evropskih šol;

ob upoštevanju, da je sistem Evropskih šol sistem posebne vrste; glede na to, da predstavlja obliko sodelovanja med državami članicami ter med njimi in Evropskimi skupnostmi, in hkrati v celoti priznava odgovornost držav članic za vsebino poučevanja in organizacijo njihovega izobraževalnega sistema ter za njihovo kulturno in jezikovno raznolikost;

glede na to, da:

[...]

- bi morali zagotoviti ustrezno pravno varstvo učnega osebja in drugih delavcev, ki jih zajema statut, pred odločbami sveta guvernerjev ali upravnih odborov šol; v ta namen bi morali ustanoviti odbor za pritožbe s strogo omejeno pristojnostjo,
 - pristojnost odbora za pritožbe v zvezi s civilnopravno in kazensko odgovornostjo ne bo posegala v pristojnost nacionalnih sodišč“.
- 6 V skladu s členom 7 Konvencije Evropskih šol je odbor za pritožbe Evropskih šol (v nadaljevanju: odbor za pritožbe) skupaj s svetom guvernerjev, glavnim tajnikom in odborom inšpektorjev eden od skupnih organov vseh šol.
- 7 Člen 26 Konvencije Evropskih šol določa, da je „[z]a spore med pogodbenicami v zvezi z razlago in uporabo Konvencije, ki jih ne reši svet guvernerjev, [...] izključno pristojno Sodišče Evropskih skupnosti“.
- 8 Člen 27 Konvencije Evropskih šol določa:

„1. Ustanovi se odbor za pritožbe.

2. Ko so izčrpane vse upravne poti, ima odbor za pritožbe izključno pristojnost na prvi in končni stopnji v kakršnih koli sporih glede uporabe te konvencije za vse osebe, ki jih zajema, razen upravnega in pomožnega osebja, in glede zakonitosti katerega koli akta, ki temelji na tej konvenciji, ali glede pravilnika, ki je na njej zasnovan, in škoduje takim osebam s strani odbora guvernerjev upravnega odbora šole pri izvajanju njihovih pooblastil, kakor jih določa ta konvencija. V primerih, ko gre za spore finančne narave, ima odbor za pritožbe neomejeno pristojnost.

Pogoji in podrobna pravila v zvezi s temi postopki se določijo, kakor je to ustrezno, s pravilnikom o delu učnega osebja ali s pogoji za zaposlitev učiteljev s krajšim delovnim časom ali s splošnim šolskim pravilnikom.

3. Člani odbora za pritožbe so osebe, katerih neodvisnost je nedvomna in ki so usposobljene za področje prava.

Člani odbora za pritožbe so lahko samo osebe s seznama, ki ga sestavi Sodišče Evropskih skupnosti.

4. Svet guvernerjev soglasno sprejme statut odbora za pritožbe.

Statut odbora za pritožbe določa število članov odbora, postopek za njihovo imenovanje s strani sveta guvernerjev, trajanje njihovega mandata in finančna pravila, ki se zanje uporabljajo. Statut natančno določa način delovanja odbora.

5. Odbor za pritožbe sprejme svoj poslovnik, ki vsebuje vse določbe, potrebne za uporabo statuta.

Za sprejetje poslovnika je potrebna soglasna odobritev sveta guvernerjev.

6. Sodbe odbora za pritožbe so zavezujoče za stranke in, če jih te ne izvajajo, izvršljive preko pristojnih organov držav članic v skladu z njihovimi nacionalnimi predpisi.

7. Drugi spori, v katerih so šole stranka, so v nacionalni pristojnosti. Ta člen zlasti ne vpliva na pristojnost nacionalnih sodišč v zvezi s civilnopravno in kazensko odgovornostjo.“

Statut odbora Evropskih šol za pritožbe

- 9 Člen 1 statuta odbora Evropskih šol za pritožbe (v nadaljevanju: statut odbora za pritožbe) določa:

„1. Odbor za pritožbe [...] sestavlja šest članov, izvoljenih za petletno obdobje.

2. Svet guvernerjev, ki odloča z dvotretjinsko večino svojih članov, jih določi na podlagi liste, ki jo v ta namen sestavi Sodišče Evropskih skupnosti.

3. Mandat se lahko molče obnovi za enako obdobje, razen, če svet guvernerjev z dvotretjinsko večino svojih članov izda izrecni sklep.

[...]“

10 Člen 3 tega statuta določa, da „[č]lani odbora za pritožbe ne smejo med mandatom opravljati nobene politične ali upravne aktivnosti, niti poklicne dejavnosti, ki ni združljiva z njihovo dolžnostjo neodvisnosti in nepristranskosti“.

11 Člen 5 navedenega statuta določa, da je „[č]lan odbora za pritožbe [...] lahko odpoklican s funkcije, če drugi člani na plenarnem zasedanju z dvotretjinsko večino aktivnih članov odločijo, da ne odgovarja več zahtevanim pogojem“.

12 Člen 15 tega statuta določa:

„[...]“

2. Član, ki je osebno vpleten v določeno zadevo ali je v zadevi predhodno posredoval kot zastopnik, svetnik ali svetovalec ene izmed strank ali osebe, ki se je zadeva tiče, bodisi kot član sodišča ali preiskovalne komisije, ali kakorkoli drugače, ne more sodelovati pri obravnavanju tiste zadeve.

3. Če član odstopi od sodelovanja zaradi enega od navedenih razlogov ali zaradi posebnega razloga, mora o tem nemudoma obvestiti predsednika odbora za pritožbe, ki ga oprosti in eventualno namesto njega določi drugega člana.

4. Če predsednik odbora za pritožbe ali oddelka meni, da za nekega člana obstaja razlog za odstop, sooči svoje poglede s pogledi zainteresiranega in v primeru neso- glasja odloči odbor ali oddelek. Po zaslišanju zadevnega člana se odbor ali oddelek posvetuje in glasuje v njegovi odsotnosti. Če je izglasovan odstop, predsednik odbora za pritožbe eventualno namesto njega določi namestnika.“

Pravilnik za začasno dodeljeno osebje Evropskih šol

13 Pravilnik za začasno dodeljeno osebje Evropskih šol (v nadaljevanju: pravilnik za za- časno dodeljeno osebje) je sprejel svet guvernerjev v skladu s pristojnostjo, ki mu je bila za to podeljena s Konvencijo Evropskih šol.

14 Člen 49 pravilnika za začasno dodeljeno osebje v različici, ki je veljala od oktobra 2004 do 30. junija 2008, je določal:

„1. V skladu s tem poglavjem, razen če ni izrecno kako drugače določeno, je zapo- sleni upravičen do osebnega prejemka, ki ga prinaša njegovo delovno mesto in stopnja v plačni lestvici za tako delovno mesto, kot je to določeno v Prilogi III k tem predpisom.

2. (a) Pristojni nacionalni organi zaposlenim plačajo nacionalne prejemke in o plačanih zneskih obvestijo direktorja/ravnatelja, pri čemer navedejo vse elemente, ki so jih upoštevali pri izračunu, vključno z obveznimi odtegljaji za socialno varnost in davki.
- (b) Šola plača razliko med osebnim prejemkom, ki ga določajo ti predpisi, in menjalno vrednostjo in vsemi nacionalnimi prejemki brez obveznih odtegljajev za socialno varnost.

Menjalna vrednost se na osnovi menjalnih tečajev, ki se uporabljajo za plače uradnikov v Evropskih skupnostih, pretvori v valuto države, kjer zaposleni opravlja delo.

Če je menjalna vrednost višja kot prejemek, ki ga za koledarsko leto določajo ti predpisi, je zadevni zaposleni upravičen do razlike med obema zneskoma.

[...]"

- 15 V komentarju k členu 49(2)(b) pravilnika za začasno dodeljeno osebje je bilo navedeno:

„V določbah Kadrovskih predpisov za uradnike Evropskih skupnosti je določeno, da se kot referenčni menjalni tečaj za valute, različne od eura, uporabi menjalni tečaj, ki se uporablja za izvrševanje proračuna EU in ki velja 1. julija zadevnega leta. Ta referenčni tečaj se uporablja za pretvorbo plač v eure.“

- 16 Svet guvernerjev je oktobra 2008 z veljavnostjo od 1. julija 2008 spremenil člen 49(2) (b) pravilnika za začasno dodeljeno osebje tako, da je med drugi in tretji pododstavek te določbe vstavil ta pododstavek:

„Ti menjalni tečaji se uskladijo z mesečnimi menjalnimi tečaji, ki veljajo za izvajanje proračuna. Če pri eni ali več valutah v primerjavi z dotlej uporabljenimi menjalnimi tečaji nastane razlika v višini 5 % ali več, se prilagoditev izvede od tistega meseca dalje. Če se ta sprožitveni prag ne doseže, se menjalni tečaji posodobijo najpozneje po preteku 6 mesecev.“

- 17 V skladu s členom 79 pravilnika za začasno dodeljeno osebje so odločbe na upravnem in finančnem področju lahko predmet upravne pritožbe pri glavnem tajniku. Zoper zavrnilno odločbo glavnega tajnika ali njegov molk je mogoče vložiti pritožbo na podlagi člena 80 navedenega pravilnika, ki v odstavku 1 določa:

„[Odbor za pritožbe] ima v primeru spora med vodstvenimi organi šole ter zaposlenimi v zvezi z zakonitostjo akta, ki škodljivo vpliva na te osebe, na prvi in končni stopnji izključno pristojnost. Kadar so te pritožbe finančnega značaja, ima [odbor za pritožbe] neomejene pristojnosti“.

- 18 V skladu s členom 86 pravilnika za začasno dodeljeno osebje se „[č]leni v teh predpisih, ki ustrezajo členom v Kadrovskih predpisih za uradnike Evropskih skupnosti, [...] tolmačijo glede na kriterije, ki jih uporablja Komisija“.

Spor o glavni stvari in vprašanja za predhodno odločanje

- 19 P. Miles in 136 drugih pritožnikov v postopku v glavni stvari so učitelji, ki jih je Združeno kraljestvo napotilo na eno od Evropskih šol. V skladu s členom 49 pravilnika za začasno dodeljeno osebje prejemajo nacionalne prejemke, ki jih izplačujejo organi Združenega kraljestva, in dodatek, ki ustreza razliki med plačo, določeni s tem pravilnikom, in menjalno vrednostjo nacionalnih prejemkov, zmanjšanih za obvezne prispevke za socialno varnost, in ki ga izplača Evropska šola (v nadaljevanju: evropski dodatek).
- 20 Za obdobje od 1. julija 2007 do 30. junija 2008 je bil evropski dodatek – na podlagi člena 49(2)(b) pravilnika za začasno dodeljeno osebje v različici, ki je veljala v tem obdobju – izračunan na podlagi razlike med plačo, ki jo določa ta pravilnik, na eni strani in menjalno vrednostjo vseh nacionalnih prejemkov, izraženih v britanskih funtih in pretvorjenih po menjalnem tečaju, ki ga je Evropska skupnost uporabljala za izvrševanje proračuna 1. julija 2007, na drugi strani.
- 21 Po oktobru 2007 se je vrednost britanskega funta zelo zmanjšala. To zmanjšanje pa za izračun evropskega dodatka pritožnikov v postopku v glavni stvari pred 1. julijem 2008 ni bilo upoštevano, ker se menjalni tečaj, ki se uporablja za plače uradnikov Evropskih skupnosti in na katerega se sklicuje ta določba, spreminja le enkrat na leto.
- 22 P. Miles in drugi pritožniki v postopku v glavni stvari so med 15. aprilom in 20. majem 2008 pri glavnem tajniku Evropskih šol vložili upravne pritožbe, s katerimi so predlagali, naj se menjalni tečaj za britanski funt popravi, evropski dodatki pa naj se še

enkrat izračunajo od novembra 2007. Ker so bile zaradi molka glavnega tajnika te pritožbe zavrnjene, so pritožniki v postopku v glavni stvari 15. decembra 2008 in 9. januarja 2009 na odbor za pritožbe vložile pritožbe za razveljavitev teh odločb, pri čemer so zahtevali tudi plačilo odškodnine za obdobje od novembra 2007 do junija 2008. Pritožniki v postopku v glavni stvari so v tem okviru uveljavljali ugovor nezakonnosti člena 49(2)(b) pravilnika za začasno dodeljeno osebje glede na člena 12 ES in 39 ES.

²³ Svet guvernerjev Evropskih šol je oktobra 2008 spremenil člen 49(2)(b) pravilnika za začasno dodeljeno osebje, da bi se menjalni tečaj lahko lažje prilagodil, če bi se tečaji valut držav članic, ki so zunaj euroobmočja, zelo spremenili. Odločeno je bilo, da ta sprememba začne veljati 1. julija 2008, ker bi retroaktivna uporaba povzročila velike stroške, poleg tega pa bi bilo treba od osebja, ki so ga napolnile države članice, v katerih se je vrednost valute povečala, zahtevati povrnitev preveč izplačanega evropskega dodatka.

²⁴ Odbor za pritožbe poudarja, da je pravni sistem Evropskih šol sistem *sui generis*, ki se hkrati razlikuje od pravnega sistema Skupnosti in Evropske unije ter pravnega sistema držav članic, pri čemer predstavlja obliko sodelovanja med njimi. Pojasnjuje, da je iz tega mogoče sklepati, da čeprav nacionalni ali mednarodni akti, ki za same Evropske šole ne veljajo, teh pravno ne zavezujejo, pa morajo kljub temu temeljna načela, ki jih ti akti vsebujejo ali se nanje sklicujejo, če so splošno priznana v pravnem redu Unije in pravnih redih držav članic, biti podlaga za ukrepanje organov teh šol. Poleg tega

naj bi se pravila prava Unije, na katera se sklicujejo prav predpisi, sprejeti na podlagi Konvencije Evropskih šol, v sistemu teh šol uporabljala neposredno.

- 25 Odbor za pritožbe ugotavlja, da v teh okoliščinah pritožniki v postopku v glavni stvari lahko z ugovorom uveljavljajo nezakonnost člena 49(2)(b) pravilnika za začasno dodeljeno osebje glede na člena 12 ES in 39 ES.
- 26 Odbor za pritožbe opozarja, da Konvencija Evropskih šol izrecno določa le, da je Sodišče pristojno za spore med pogodbenimi strankami. Vendar se postavlja vprašanje, ali je za razlago in uporabo načel prava Unije, na katera se je mogoče sklicevati pred tem sodiščem, in pravil tega prava, na katera se sklicujejo določbe, sprejete na podlagi te konvencije, odbor za pritožbe, čeprav spada v okvir sistema *sui generis*, ki je ločen tako od sistema Skupnosti kot od sistema držav članic, mogoče šteti za sodišče, za katero velja člen 234 ES.
- 27 Odbor za pritožbe v tem okviru poudarja, da je bil ustanovljen s konvencijo, ki se nanaša izključno na Skupnost in njene države članice zaradi zagotavljanja enotnega sodnega varstva na področju pristojnosti, ki so mu bile podeljene. Ta konvencija med drugim določa, da morajo pristojni organi držav članic, če je to potrebno, izvršiti odločbe odbora za pritožbe in da so za spore, za katere ni pristojen, pristojna nacionalna sodišča. Zato bi bilo paradoksalno, če bi lahko v okviru spora, ki se nanaša na Evropske šole, samo nacionalna sodišča vlagala na Sodišču predloge za sprejetje predhodne odločbe. Nazadnje, možnost, da odbor za pritožbe predloži Sodišču vprašanja za predhodno odločanje, naj bi ustrezala cilju iz člena 234 Pogodbe ES, ki je zagotavljanje enotne razlage prava Unije.

28 Glede vprašanja, ali je člen 49(2)(b) pravilnika za začasno dodeljeno osebje skladen s členoma 12 ES in 39 ES, odbor za pritožbe meni, da je nanj težko odgovoriti. Poudarja, da so bili profesorji, ki jih je napotilo Združeno kraljestvo, ker je bila sporna določba spremenjena šele s 1. julijem 2008, to je osem mesecev po ugotovljenem velikem zmanjšanju vrednosti britanskega funta, zato prikrajšani za prilagoditev plače pred tem datumom. Okoliščina, da so imeli profesorji, ki so jih napotile druge države članice, zaradi neprilagoditve plač pred tem datumom korist, ker se je vrednost valut teh držav povečala, lahko še toliko manj upraviči stališče Evropskih šol, saj se je tako še povečala neenakost pri obravnavanju zadevnih profesorjev. Po mnenju odbora za pritožbe tak položaj ni le v nasprotju z načeloma enakega obravnavanja in prepovedi diskriminacije glede na državljanstvo, ampak je lahko tudi ovira za prosto gibanje delavcev.

29 V teh okoliščinah je odbor za pritožbe prekinil odločanje in Sodišču v predhodno odločanje predložil ta vprašanja:

„1. Ali je treba člen 234 [ES] razlagati tako, da velja za sodišče, kot je odbor za pritožbe, ki je ustanovljen s členom 27 [Konvencije Evropskih šol], to sodišče pa je, ker odloča na zadnji stopnji, dolžno na Sodišče vložiti predlog za sprejetje predhodne odločbe?

2. Če je odgovor na prvo vprašanje pritrdilen, ali je treba člena 12 [ES] in 39 [ES] razlagati tako, da nasprotujeta uporabi sistema osebnih prejemkov, kakršen je ta, ki velja v Evropskih šolah, ker ta sistem, čeprav se izrecno sklicuje na tistega, ki se

nanaša na uradnike Skupnosti, ne omogoča popolnega upoštevanja, niti retroaktivnega, zmanjšanja vrednosti valute, ki povzroči padec kupne moči za profesorje, ki so jih napotili organi zadevne države članice?

3. Če je odgovor na drugo vprašanje pritrdilen, ali lahko razlika v položaju, kot je bila ugotovljena med profesorji, napotenimi v Evropske šole, katerih osebne prejemke zagotavljajo nacionalni organi in Evropska šola, v kateri poučujejo, in uradniki Evropske skupnosti, katerih osebne prejemke zagotavlja izključno Skupnost, glede na načela, ki jih vsebujeta navedena člena, in čeprav se zadevni pravilnik sklicuje na Kadrovske predpise za uradnike Evropskih skupnosti, upraviči neenake menjalne tečaje, ki se uporabljajo za zagotovitev ohranitve enakovredne kupne moči?“

Pristojnost Sodišča

Stališča, predložena Sodišču

- ³⁰ Pritožniki v postopku v glavni stvari in Komisija menijo, da je Sodišče pristojno za odločanje o predlogu za sprejetje predhodne odločbe, ki ga vloži odbor za pritožbe, in da ta nima le pravice vložiti tak predlog na podlagi člena 234, tretji odstavek, ES,

ampak to celo mora storiti. Evropske šole pa menijo drugače in zato predlagajo, naj se na prvo vprašanje odgovori nikalno.

- ³¹ Pritožniki v postopku v glavni stvari in Komisija trdijo, da odbor za pritožbe izpolnjuje vsa merila, ki se uporabijo za to, da se neki organ opredeli kot „sodišče“ v smislu člena 234 ES, in kakor jih je opredelila sodna praksa Sodišča. Tako naj bi imel odbor za pritožbe zakonsko podlago, ustanovljen naj bi bil za stalno, njegovi člani naj bi bili povsem neodvisni, njegova pristojnost naj bi bila obvezna, uporabljal naj bi pravna pravila in postopek, podoben postopku pred rednimi sodišči, ki naj bi ustrezal načelu kontradiktornosti. Komisija dodaja, da v obravnavani zadevi odbor za pritožbe opravlja sodno funkcijo, saj odloča o sporu med pritožniki v postopku v glavni stvari in Evropskimi šolami kot delodajalcem.
- ³² Pritožniki v postopku v glavni stvari in Komisija menijo, da je treba odbor za pritožbe, čeprav ne spada neposredno k posamezni državi članici, izenačiti s „sodiščem države članice“ v smislu člena 234 ES. Sodišče naj bi namreč v sodbi z dne 4. novembra 1997 v zadevi *Parfums Christian Dior (C-337/95, Recueil, str. I-6013, točke od 20 do 26)* že priznalo, da mu lahko vprašanja za predhodno odločanje predloži sodišče, ki je skupno več državam članicam. Tak sklep naj bi utemeljilo s teleološko razlago člena 234 ES ob upoštevanju cilja zagotavljanja enotnosti razlage prava Unije na podlagi te določbe. Tako rešitev bi bilo prav tako treba uporabiti za odbor za pritožbe, ki bi ga bilo treba šteti za skupno sodišče vseh držav članic in Unije in ki naj bi tako kot nacionalna sodišča uporabljal pravo Unije. Dejstvo, da se odboru za pritožbe, kadar mora razlagati pravila prava Unije, dovoli na Sodišče vložiti predlog za sprejetje predhodne odločbe, naj bi ustrezalo zlasti cilju zagotavljanja enotne razlage navedenega prava.

- 33 Komisija priznava, da vsako mednarodno sodišče res ne more na Sodišče vložiti predloga za sprejetje predhodne odločbe le zato, ker uporablja pravila prava Unije. Vendar naj bi v obravnavani zadevi šlo za poseben primer sodišča, ki je skupno vsem državam članicam in nadomešča nacionalna sodišča, ki bi bila sicer pristojna. Pritožniki v postopku v glavni stvari trdijo, da ni mogoče sprejeti, da bi se države članice lahko izognile svojim obveznostim iz Pogodb s podpisom Konvencije Evropskih šol, ki poleg tega očitno ne zmanjšuje področja uporabe prava Unije.
- 34 Komisija in pritožniki v postopku v glavni stvari menijo, da so Konvencija Evropskih šol in drugi prepisi, ki izhajajo iz nje, v celoti del prava Unije, ker je Unija pogodbená stranka te konvencije. Navedeni pritožniki iz tega sklepajo, da je Sodišče pristojno za predhodno odločanje o konvenciji in o pravilniku za začasno dodeljeno osebje.
- 35 Evropske šole menijo, da je iz člena 27 Konvencije Evropskih šol razvidno, da je odbor za pritožbe sodišče. Vendar naj očitno ne bi šlo za nacionalno sodišče. Čeprav je Sodišče zlasti v zgoraj navedeni sodbi Parfums Christian Dior pojem nacionalnega sodišča razširilo na Cour de justice du Benelux (sodišče Beneluksa), naj bi to storilo zato, ker je področje intelektualne lastnine urejeno na ravni Unije. Pravilnika za začasno dodeljeno osebje pa naj ne bi bilo mogoče šteti za področje, ki je urejeno na ravni Unije, ampak le za odraz odstopa pristojnosti držav članic v korist organov Evropskih šol, da bi te uredile svoja razmerja z učitelji, ki so k njim napoteni. Poleg tega naj bi bilo odločanje sodišča Beneluksa na področju znamk le ena od stopenj v postopkih pred nacionalnimi sodišči, medtem ko med sodno funkcijo, ki jo opravlja odbor za pritožbe, in funkcijo, ki jo opravljajo nacionalna sodišča, ni nobene povezave. Zgolj

dejstvo, da je mogoče pred nacionalnimi sodišči zahtevati izvršitev odločb odbora za pritožbe, naj v zvezi s tem ne bi bilo upoštevno.

- ³⁶ Evropske šole menijo, da nedvomno tesne vezi, ki jih vzdržujejo z Unijo, ne zadostujejo za to, da bi bilo mogoče za pravilnik za začasno dodeljeno osebje šteti, da spada v pravo Unije. Čeprav iz sodne prakse odbora za pritožbe izhaja, da sta načeli enakega obravnavanja in prostega gibanja delavcev temeljni načeli, ki jih morajo organi Evropskih šol, vključno z odborom za pritožbe, spoštovati, pa iz nje kljub temu ni mogoče sklepati, da je treba predpise, ki jih sprejme svet guvernerjev Evropskih šol, izenačiti s pravom Unije. Vprašanja, ki se postavljajo, naj bi bila zanimiva le za razmerja, ki jih imajo Evropske šole s svojim napotnim osebjem, ne da bi obstajala neposredna zveza s pravom Unije. V teh okoliščinah naj Sodišče zaradi nezadostne zveze s tem pravom ne bi bilo pristojno za odločanje o predlogu za sprejetje predhodne odločbe, ki ga je vložil odbor za pritožbe.

Presoja Sodišča

- ³⁷ Opozoriti je treba, da v skladu z ustaljeno sodno prakso Sodišče pri presoji vprašanja, ali je predložitveni organ „sodišče“ v smislu člena 267 PDEU, ki je izključno vprašanje prava Unije, upošteva vse elemente, kot so zakonska podlaga organa, njegova stalnost, obveznost njegove sodne pristojnosti, kontradiktornost postopka, njegova uporaba pravnih pravil in njegova neodvisnost (glej zlasti sodbe z dne 17. septembra 1997 v zadevi Dorsch Consult, C-54/96, Recueil, str. I-4961, točka 23; z dne 31. maja 2005 v zadevi Syfait in drugi, C-53/03, ZOdl., str. I-4609, točka 29; z dne 14. junija 2007 v zadevi Häupl, C-246/05, ZOdl., str. I-4673, točka 16, in z dne 22. decembra 2010 v zadevi Koller, C-118/09, ZOdl., str. I-13627, točka 22).

- 38 Čeprav odbor za pritožbe, kot opozarjajo vse zainteresirane stranke v tej zadevi, izpolnjuje vsa ta merila in ga je zato treba opredeliti kot „sodišče“ v smislu člena 267 PDEU, pa je kljub temu treba poudariti, da je v besedilu te določbe navedeno „sodišče države članice“.
- 39 Toda ugotoviti je treba, da odbor za pritožbe ni organ „države članice“, ampak Evropskih šol, ki so, kot je navedeno v prvi in tretji uvodni izjavi Konvencije Evropskih šol, sistem „posebne vrste“, ki z mednarodnim sporazumom predstavlja obliko sodelovanja med državami članicami ter med njimi in Unijo, da se za ustrezno delovanje evropskih institucij zagotovi skupno izobraževanje otrok osebja teh institucij.
- 40 Sodišče je v točki 21 zgoraj navedene sodbe Parfums Christian Dior, na katero se sklicujejo tožeče stranke in Komisija, res razsodilo, da ni nobenega utemeljenega razloga, da skupno sodišče več držav članic, kot je sodišče Beneluksa, ne bi smelo Sodišču predložiti vprašanja za predhodno odločanje, kakor to lahko storijo sodišča vsake od teh držav članic.
- 41 Vendar odbor za pritožbe ni sodišče, ki je skupno več državam članicam in ki je primerljivo s sodiščem Beneluksa. Medtem ko je sodišče Beneluksa pristojno za zagotavljanje enotne uporabe pravnih pravil, ki so skupna vsem trem državam Beneluksa, in je postopek pred njim le stopnja v postopkih pred nacionalnimi sodišči, na kateri se odloča o končni razlagi skupnih pravnih pravil Beneluksa (glej zgoraj navedeno sodbo Parfums Christian Dior, točka 22), pa odbor za pritožbe nima takih vezi s sodnimi sistemi držav članic.

- 42 Poleg tega je odbor za pritožbe, čeprav so ga ustanovile vse države članice in Unija, organ mednarodne organizacije, ki je kljub funkcionalnim vezem z Unijo formalno ločen od nje in njenih držav članic.
- 43 V teh okoliščinah zgolj dejstvo, da mora odbor za pritožbe, kadar odloča o sporu, uporabljati splošna načela prava Unije, ne zadostuje za to, da bi spadal v obseg pojma „sodišče države članice“ in zato na področje uporabe člena 267 PDEU.
- 44 Pritožniki v postopku v glavni stvari in Komisija pa menijo, da je možnost oziroma celo obveznost odbora za pritožbe, da v okviru takega spora na Sodišče vloži predlog za sprejetje predhodne odločbe, nujna za zagotovitev enotne razlage navedenih načel in dejanskega spoštovanja pravic, ki jih imajo na podlagi njih napoteni učitelji.
- 45 V zvezi s tem je treba poudariti, da čeprav je razvoj – v smislu prejšnje točke – sistema sodnega varstva, ki je bil uveden s Konvencijo Evropskih šol, nedvomno mogoč, morajo države članice spremeniti trenutno veljavni sistem (glej po analogiji sodbo z dne 25. julija 2002 v zadevi Unión de Pequeños Agricultores proti Svetu, C-50/00 P, Recueil, str. I-6677, točki 44 in 45).
- 46 Iz navedenega izhaja, da Sodišče ni pristojno za odločanje o predlogu za sprejetje predhodne odločbe, ki ga je vložil odbor za pritožbe Evropskih šol.

Stroški

- ⁴⁷ Ker je ta postopek za stranke v postopku v glavni stvari ena od stopenj v postopku pred predložitvenim sodiščem, to odloči o stroških. Stroški, priglašeni za predložitev stališč Sodišču, ki niso stroški omenjenih strank, se ne povrnejo.

Iz teh razlogov je Sodišče (veliki senat) razsodilo:

Sodišče Evropske unije ni pristojno za odločanje o predlogu za sprejetje predhodne odločbe, ki ga je vložil odbor za pritožbe Evropskih šol.

Podpisi